

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Vesele božične praznike in srečno novo leto

usojata si prav od srca voščiti vsem cenjenim naročnikom, dopisnikom in drugim podpornikom, kakor tudi bravcem našega lista

urednik in izdajatelj.

* * *

Cenjenim naročnikom!

Kar smo v št. 23. obljubili, obljublamo še enkrat: trudili se bomo, kar najbolj mogoče, list napraviti zanimiv, podučen, koristen, tako, da bo vsakdo kaj našel zase. — Prosimo pa spet prav vljudno, da nam ostanejo zvesti vsi dosedanji naročniki in pridobé še novih. Čim več naročnikov, tem večji bo list; čim več sotrudnikov tembolj bo zanimiv.

Uredništvo „Dol. Novic“.

Gospodarske stvari.

S katerim važnim delom završuj kmetovalec leto?

Ako sedaj koncem leta presojamo, s kakim gospodarskim uspehom je kmetovalec v tem letu deloval, tedaj opravičeno trdimo, da razun spomladanskih mrazov po nekaterih krajih niso uime škodovala poljskim pridelkom in je bila letos v obče dobra letina. Zdatno škodo so povzročili posameznim krajem, vasem in rodbinam mnogobrojni požari, ki so učinili na Kranjskem nad milijon kron škode, in to ob zatonu leta zmanjšuje obči uspeh. — Vendar s tem, da je kmetovalec srečno spravil pod streho svoje pridelke, naj se ne zadovolji. On naj se ne zanaša le na slučaje dobrih letin, ampak njegova skrb bodi, da zna svoje pridelke z isto bistroumnostjo plodonosno izkoristiti, s kojo marljivostjo in trudom jih je pridelal ter da je kolikor toliko pripravljen na posledice slabih letin in drugih nezgod, zlasti pri nas, kjer so naša kmetijska gospodarstva tako silno zadolžena, (okroglo 150 milijonov kron). Tu je tedaj treba znati i računati. Kakor vsak vesten trgovec ali obrtnik smatra kot glavni pogoj uspešnega poslovanja svojega natančno vojeno knjigovodstvo ter se na podlagi svojih računskih knjig često prepričava o stanju svojega premoženja, o svojih dolgovih in tirjatvah, o prospevanju ali padanju svoje trgovine ali obrti in si po teh podatkih uravnava nadaljno svoje delovanje in življenje, tako tudi kmetovalec ne razpolaga samo s zemljiščem in stavbami, i on ima navadno družino,

posle, delavce, živino, kmetijsko orodje, pridelke itd., slednjič znati mora svoje blago z uspehom kupiti in prodati. S tem so pa združeni mnogobrojni dohodki in izdatki, koji tvorijo koncem leta uspeh njegovega gospodarjenja. Vse te račune se dá težko obdržati v spominu, zato mora dandanes znati vsak kmetovalec pismeno računati, če hoče uspešneje gospodariti. Le na podlagi knjigovodstva mu je mogoče napraviti zanesljiv račun, koliko mu nese kmetija in kako se mu izplačujejo posamezne vrste gospodarstva. Prav vojeno knjigovodstvo pomaga gospodarju k pravemu preudarku, ga varuje pred naglico pri kupčijah in pred lahkomišljenim zapravljanjem. Napeljuje ga k večji varčnosti, pridnosti in k podjetni upeljavi tistih gospodarskih vrst, ki mu donašajo dobiček. In slednjič skrbi knjigovodstvo za red v gospodarstvu. Posebno sedaj ob koncu leta, ko mnog kmetovalec preudarja svoje delovanje in dosežene in nedosežene uspehe v pretečenem letu, ko si sestavlja, vsaj v duhu, popis ali inventuro svojega premoženja, ko v glavnih potezah preračunava goopodarske dohodke in stroške in ko si na podlagi istih ustvari približno računski sklep, zamoglo bi ga natančno vojeno knjigovodstvo podučiti o njegovem pravem stanju in ga dovesti do spoznanja ali njegovo premoženje raste ali pada, koliko so pridobili in izgubili na vrednosti posamezni gospodarski predmeti: zemljiščne kulture, gozd, vinograd; koliko manj je vredno gospodarsko orodje, katerih gospodarskih vrst se bode treba v prihodnjem letu z večjim uspehom poprijeti, katere gospodarske stavbe boda treba popraviti, odkod se bodo vzela v ta namen sredstva itd.

Istina pa je, da se nahaja pri nas, žal, premalo tako naprednih kmetovalcev, ki bi vedeli ceniti pomen takega poslovanja in bi ga izvrševali. Tudi ni veliko število onih gospodarjev, ki bi vsaj v glavnih potezah sestavljali vsakoletno inventuro in proračun za prihodnje leto. Vse to se navadno zanemarja. In vendar je korist, da si vsak kmetovalec omisli, četudi še tako jednostavno tekoče knjigovodstvo, koje naj obstoji vsaj iz nekaterih zapisnikov, kakor: denarni dnevnik ali blagajnična knjiga, poračunska knjiga ali zapisnik dolžnikov in upnikov, zapisnik pridelkov i.t.d., za naše razmere, ko vsak vidi, da kmetijstvo propada, postalo velevažno in za vsacega gospodarja neobhodno potrebno, če se hoče obdržati na svoji domačiji in z uspehom gospodariti. Sedaj ob koncu leta je pa še posebno priporočati, da si vsak sestavi: 1.) Popis svojega premoženja, in sicer: a) koliko so vredna zemljišča, stavbe, pravice, živina, orodje, prirodnine (pridelki), poljski inventar, gotovina

in posojila; b) koliko znašajo dolgovi in bremena. Ako odšteje dolgove in bremena od aktivnega premoženja, tedaj dobi čisto premoženje. Seveda je treba pri prvem popisovanju gospodarskega premoženja vse posamezne dele njegove dejansko zmeriti ali stehtati, prešteti in ceniti. 2.) Da si sestavi izkaz gospodarskega uspeha v pretečenem letu ali bilanco. 3.) Da izračuni čiste dohodke od posameznih vrst gospodarstva. 4.) Da si sestavi proračun za bodoče leto.

S takim uravnavanjem svojega gospodarstva, ki je za kmetovalca pri naših razmerah navadno priprosto in lahko izvedljivo, ni le vsak vedno na čistem gledé stanja svojega premoženja, ampak vsak pride pri tem na mnogo napak, ki bi jih sicer prezrl in kojih se bode v bodočnosti ogibal ter si uravna svoje kmetovanje tako, da se izključno in intenzivno poprime tistih gospodarskih panog, katere mu donajajo dobiček. S tem si ukrepi nele gospodarstvo, ampak more prenesti tudi slabe letine, nezgode, nesreče pri družini, pri živini itd., ne da bi mu bilo sila pri vsakem takem slučaju, ki so zlasti pri gospodarstvu bolj ali manj neizogibni, tuje pomoči iskati ali inače svoje imetje obremeniti. Zato: Ako bi se od naših samostojnih kmetovalcev na Kranjskem — ki jih je po zadnjem štetju 55.682 — poprijela vsaj četrtina ali celo samo šestina takega, sicer priprostega in jednostavnega knjigovodstva, ki ne povzroči posebnih opravil, niti ne zahteva posebne izobrazbe, mnogo časa in truda, spremenil bi se kmalu dosedanji zastareli način kmetovanja, povzdignila bi se produktivnost naše rodovitne zemlje in naš kmetijski stan ne bi več propadal. Radi tega svetujemo ob završku leta našim gospodarjem na deželi: Posnemajte vestne trgovce in obrtnike, ki si sestavljajo ob koncu leta inventuro, bilanco in si ustvarijo proračun ter uvedite po njih vzgledih v svojem gospodarstvu jednostavno knjigovodstvo!

Politični pregled.

Dnevi avstrijskega državnega zbora so bržkone štetí. Poslanci ne delajo in ne delajo. Upanja boljših razmer pač tudi ni, dokler bo vlada Slovanom tako skrajno neprijazna, kakor se kaže v zadnjem času. Tega pa od Slovanov nihče ne more zahtevati, da bi se dali Nemcem pod noge, če tudi le ti kriče, da Slovani nočejo splošnim koristim države nič žrtvovati. Splošni blagor države bode takrat zagotovljen, kadar bodo vsi avstrijski narodi enakopravni ne samo na papirju, ampak v resnici. Nemci hočejo na vsak način nadvladati, dasi jih je v Avstriji manj ko Slovanov. Zato veden prepír.

Lahi so si hoteli ustanoviti v Inomostu svoje prosto laško vseučilišče. A naša vlada je to prepovedala. Vrh tega so pa Nemci v Inomostu prav surovo napadli laške visokošolce. Zato so po mnogih mestih laškega kraljestva burno demonstrirali proti Avstriji. Italijanska kraljevska vlada pa je povsod zaprla vseučilišča, koder so bili nemiri. Čudno bi se komu zdelo, zakaj je laška vlada naenkrat tako prijazna Avstriji. Italija in Avstrija imata sedaj skleniti nove trgovinske pogodbe, od katerih pa ima največji

dobiček — Italija! Od tod prijaznost laške vlade do avstrijske.

Dogodki v Inomostu pa so vzbudili spet živahno zahtevo po slovenskem vseučilišču. Vseučiliščniki vseh slovanskih narodnostij so napravili na Dunaju velikansk shod. Bilo je nad 600 udeležnikov, med njimi krog 20 državnih poslancev. Povdarjali so razni govorniki, da treba v tem vprašanju složnosti, ako hočemo kaj doseči. — Zahteve po slovenskem vseučilišču pa so odmevale tudi po dunajskih ulicah. Dijaki so šli pred državnozborsko palačo in tam glasno izražali svoje zahteve. Pridružili so se jim tudi laški vseučiliščniki z isto zahtevo za svoje vseučilišče. Pred vseučiliščem so jih potem nemški dijaki napadli, a odnesli krvave glave. Ko je prišla policija mirit, so se pa vsi spravili nad njo, in jo pošteno nabili.

Ministerski predsednik ogrske državne polovice grof Tisza je zmagal! Neverjetno, a res. Ugnal je obstrukcijo tako, da se je glavni vseh puntarjev, Košut, podal in velel svojim somišljenikom naj odnehajo. — Ali je grof Tisza tako odločen in zvit mož ali pa je vse to le neka igrača, pokazala bo prihodnjost. Bržkone so Košut in njegovi pristaši upehani, ter si hočejo zbrati novih močij, da nadaljuje boj za vsestransko samostojnost Ogrske. — Ko se je izvedelo, da je pojenjala obstrukcija, so se vladni pristaši in Košutovi samega veselja objemali in poljubovali.

Deželnozborski mandat je odložil g. dr. Janko Brejc, ker se je preselil iz Kranjskega na Koroško. V posebnem pismu se zahvaljuje svojim volilcem okraja Kranj — Škofja Loka — Tržič za do sedaj mu izkazano zaupanje.

V Ljubljani sta se mudila odlična gosta iz Macedonije, macedonski nadporočnik Stojancev in ruski pisatelj Orlovec. Na poti sta po vsej Evropi, da bi pridobivala prijateljev in podpore ubogim Macedoncem. G. Orlovec hotel je dne 6. t. m. v Ljubljani predavati o bednem položaju Macedoncev in vzbuditi pri Slovencih sočutje za stiskane brate, a baron Hein je predavanje prepovedal, in sicer v zadnjem trenutku, kar je vzbudilo opravičeno nevoljo. V Trstu pa sta imenovana gospoda smela predavati.

Da spoznajo naši čitatelji bedo Macedoncev, priobčimo iz oklica, ki ga je izdal odbor za macedonske begunce v Sofiji proseč vse Slované pomoči, par verstic: „Pero ne more narisati trpljenja in bede tega potlačenega naroda. Od 1895. leta do današnjega dne je poklanih 150.000 duš, do 2000 vasi uničenih in spremenjenih v prah in pepel, med katerimi so oplenjena mesta Bitolje, Kruševo, Mehomie in mnoga druga. Okoli 35.000 nesrečnih vdov, večinoma s 3—4 otroci, kateri so lačni, nagi in bosi, se potepa in blodi, kakor plašna zver po gorah in umirajo lakote, ker so jim divje turške druhali vzele kruh ter vse opustošile in oplenile. Ako se zdaj, v tem skrajnem času, temu nesrečnemu narodu ne priskoči v pomoč, zgine z lica zemlje. Vsa Macedonija in Odrinsko okrožje sta v živem plamenu in s krvjo oblita; trupla kristijanov pokrivajo polja in travnike in nad njimi se zbirajo črni krokarji in orli, namesto grobarjev in duhovnikov, ki bi jih pokopali. Usužnjence vežejo na debla, a pod njimi pa netijo ogenj in nesrečniki škrip-ljejo z zobmi in njih strašen krik čuti je več milj na

daleč. — Bratje! Na to stran meje se je rešilo več nego 100.000 beguncev, ali v kakem stanju so?! Nagi, bos, lačni, ranjeni, bolni, z bolnimi otroci v naročju in vse to so skoro samo žene, katerim so možje poklani. Turške vojašnice so prepolne žen in deklet, okoli njih pa je samo nasilje, zverstvo in neusahljiva strast besnega Turka, kateri meče iste na cesto, ko si je nasitil živinsko strast. Strašno je videti 4000 onečastenih in skrajno nesrečnih deklet. Zdravniške pomoči takorekoč ni, pa tudi hrane pomanjkuje. Kužne bolezni mečejo vsak dan nesrečnike v hladni grob. Zato, bratje, pomagajte, pomagajte in zopet pomagajte!! Svobodna Bolgarija ne more sama pomagati ker je primorana vzdrževati vojsko, s katero čuva mejo pred turškimi napadi. Macedonija je postala klavnica, kakor pred tremi leti Carigrad in Armenija, kjer je bilo poklanih čez 300.000 nesrečnih Armencev. Ravno to misli Turek napraviti tudi v Macedoniji. Germanija gleda na svojo korist, želi, da Turek uniči slovanstvo v Macedoniji, da jo naseli s svojim življem. — Darove sprejemal bo med Slovenci poseben pomožen odbor, ki se je pred kratkim sestavil v Ljubljani v pomoč Macedoncem.

LISTEK.

Poročila iz kitajskih misijonov.

(Konec.)

Pri tem, ko jim pridno razlaga verske resnice sv. vere, kakor rečeno, pa ne pozabi skrbeti tudi za telesni blagor svojih vernikov.

Kraj je sila siromašen. Ljudstvo je drugače dobro, pohlevno in prijazno, vendar zelo revno. Zato pa si prizadeva P. Baptista tudi gmotno pomagati ubogim trpinom. Celo vrsto najrazličnejših semen poslala mu je na njegovo prošnjo sestra tja. Poslala mu je n. pr. semena krompirja, različnih vrst fižola, korenja, repe, zelja, solate, vse vrste žita i. dr. Dalje mu je poslala semena najrazličnejših vrst sadnega drevja, trto i. dr. Pa tudi evropskih cvetlic semena mu je priložila.

In vsa ta semena je posadil P. Baptista na Kitajskem. Sicer je tam popolnoma drugačno podnebje, kakor pri nas. Vendar — kakor poroča — se mu je vse prav dobro posrečilo. Piše namreč:

„Prav zelo sem bil vesel, ko sem prejel poslana mi semena. Bog povrni! Da bodeš vedela, kako se je obnesla moja kmetija, Ti sporočam: Od vsake vrste sem nekoliko posejal še pred koncem aprila. Semena zelnšč, solate, zelja i. dr. so se mi prav izborno obnesla. Obsejal sem vrt nad 200 km² v obsegu popolnoma po evropski šegi. Tu vidiš več vrst natiškega fižola, korenja treh vrst, peso dveh vrst, solato, čebulo, redkev, grah, zelje i. dr. Slabo se je obnesel krompir. Baje sem ga prepozno sadil. Prihodnje leto ga bodem posadil že februarja meseca, mogoče bo bolje. Bog daj, da bi se mi posrečilo, ga tu zasaditi. Koliko pomoč bi pridobil ubogim prebivalcem tega kraja, katerim je večkrat riž edina hrana. — Velikrat pa še tega ni. Zelo slabo so se obnesla semena cvetlic, še slabše pa sadno drevje. Samo trta se prav dobro drži. Ko bi se mi le zelje, krompir, trta in nekaj sadnega drevja obneslo, pa bi bil srečen. Ljudstvu bi bilo dovolj pomagano. Prav lahko bi se potem preživel. Prosim toraj še semena sadnih dreves...“

To, dragi mi čitatelj, je vse, kar ti moremo do sedaj poročati a delovanju našega rojaka P. Baptista. Kaj ne, dosti malo je! Vendar pa že iz tega spoznaš, da niso katoliški misijonarji v resnici tako dobičkaželjni in v toliko nadlego in škodo paganom, kakor pišejo o njih nasprotni, veri sovražni listi. Svoje življenje izpostavi v nevarnost, večkrat v smrtno nevarnost, velikrat mora trpeti glad, žejo, mraz, velikrat biti zaničevan, zasramovan in to le zavoljo svoje požrtvovalne ljubezni do bližnjega. Ali si moremo misliti takega misijonarja potem še dobičkaželjnega? Ali je res le v škodo in v nesrečo

bednim paganom? Kraj, kjer je P. Baptista, je sila ubožen, kakor rečeno. Ljudje nimajo večkrat kaj jesti. Kolika pomoč bo zanje, ako se P. Baptisti posreči, vdomaćiti pred vsem krompir in zelje! Pomisli, kmetič, kaj bi ti počel brez teh dveh poljskih pridelkov. Ali je torej mogoče, da bi bili misijonarji ondotnemu ljudstvu v nesrečo? Ti, preprosti čitatelj, sodi sam!

Iz tega je pa tudi razvidno, koliko pomoči vseh vernih katoličanov potrebujejo misijonarji. Tisoče, da milijone izdajo protestantje in pravoslavni za pospeševanje svojih misijonov. Država sama jim prispeva v misijonske namene, misijonarje dobro plača kot svoje uradnike, ker išče pri tem svojih državnih koristi. Ti protestantovski in pravoslavni misijonarji morejo svoje novospreobrnjence ob enem bogato obdarovati in z darovi novih udov si pridobiti. mej tem, ko katoliški misijonar tega ne more. Pomoči, katere dobiva, so pičle, so le mili darovi dobrih src. To pa komaj zadostuje za vzdrževanje misijonskih hiš in postaj in za življenje misijonarjev. Zato se ni čuditi, da tudi P. Baptista v vsakem pismu prosi, lepo prosi pomoči za svoje delovanje. „Priporočajte me“ — piše — „dobrim srcem, kjer le mogoče! Povejte, da so ubogi Kitajci zelo, morebiti še najbolj potrebni pomoči mej vsemi pagani. Ako kdo dá le najmanjši dar v podporo misijona, je sam misijonar in se vdeleži vseh zasluženj pri Bogu, kakor vsak pravi misijonar. Zato, slovenska srca, ganite se!“ K. Z.

Domače vesti.

(Osebne vesti.) Blag. g. dr. Fr. Detela, gim. ravnatelj, je povišan v VI. činovni razred. — Pravni praktikant v Novem mestu, g. Jožef Globevnik, je bil 11. t. m. na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava.

(Mesečna konferenca) za duhovščino novomeške dekanije se bo vršila v ponedeljek 28. t. m. v Vavti vasi.

(Novi grobovi.) Umrl je 13. t. m. trgovec s suho robo in posestnik g. Anton Kastelic. — 9. t. m. pa je umrl v Ljubljani v hiralnici tukajšnji kipar in hišni posestnik gospod Anton Kušlan, star 73 let in bil dne 10. t. m. pokopan v Ljubljani. — N. v m. p.!

(Na čast) iz Novega mesta odhajajočemu c. kr. vladnemu svetniku in voditelju tukajšnjega c. kr. okrajnega glavarstva veleblagorodnemu gospodu Bogomir Friedrich-u, ki je imenovan voditeljem c. kr. okrajnega glavarstva za ljubljansko okolico, priredila se je dne 8. t. m. pod vodstvom g. c. kr. okrajnega komisarja dr. Mathias-a odhodnica v dvorani tukajšnjega hotela Ebner, kamor so bili vabljeni vsi tukajšnji gg. c. kr. uradniki, profesorji, duhovščina, društva, župan in prijatelji slavljenčevi. V ta namen zbralo se je ta dan ob 8. uri zvečer v krasno ozaljšani dvorani nad 70 gospodov, kjer se je razvila neprisiljena in najživahnejša zabava, katero so povečali jedrnat govori gospodov: c. kr. okrajnega komisarja dr. Mathias-a, župana pl. Sladoviča, mil. g. prošta dr. Elberta, dvornega svetnika Gerdešiča, šolskega svetnika in ravnatelja dr. Detela in c. kr. nadsvetnika Schwinger-ja, v kojih so izrazili zasluge, spoštovanje in simpatije, ki si jih je slavljenec pridobil ne le za mesto, ampak za prebivalstvo celega političnega okraja v času svojega nad dye in pol leti trajajočega tukajšnjega službovanja. Kakor krasni so bili ti nagovori, tako prisrčen je bil odgovor gospoda vladnega svetnika, da se bode vedno rad spominjal na Novo mesto in ves političen okraj, kamor ga veže toliko milih in ljubih spominov in kjer je našel tako vsestransko podporo pri svojih podrejenih uradnikih, pri vseh uradih in vsemu prebivalstvu. Enako prisrčno se je glasila nadaljna napitnica g. župana pl. Sladoviča, da bi i naslednik gospoda vladnega svetnika v enakem smislu v prid prebivalstva deloval. — Gospodu vladnemu svetniku želimo v njegovem novem službenem mestu v Ljubljani enakih uspehov, vsestranske podpore in spoštovanje, koje je tukaj v tako obilni meri užival!

(Našli so) dné 10. t. m. pismonoša Josipa Kramariča, kateri je bil 12. novembra nenadoma izginil, v Krki pod gradom Strugo. Imel je pri sebi še denar, uro i. dr. Kakor je dokazala sodnijska preiskava, bil je že več časa bolan na možganih. 13. t. m. so ga cerkveno pokopali na

šentpetrskem pokopališču Zapušča vdovo s štirimi nedoraslimi otroci, katerih najmanjši je star 17 mesecev.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu novembru 1903 je 229 strank vložilo 75.565 K 70 h, 223 strank vzdignilo 120.304 K 71 h, torej manj vložilo 44.739 K 01 h. 9 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 7600 K — h, 101 menica se je eskomptovala za 30 575 K — h. Stanje vlog 2.437.934 K 33 h. Denarni promet 376.755 K 40 h. Vseh strank bilo je 823.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico), reg. zadruga z neomejeno zavezo, imela je meseca novembra 1903 prometa K 89 303.—. Vložilo je 93 strank K 37.537 67, dvignilo 39 strank K 15.117 86. Posojil je bilo danih 10 strankam K 3800.—, a vrnilo je 16 strank K 3125 19.

(V bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca novembra 107 bolnikov, koncem oktobra jih je ostalo 81, skupaj 188. Od teh se jih je ozdravilo 65, zboljšalo 36, neozdravljenih je bilo 6. Umrla sta 2. in sicer 1 vsled jetike, 1 vsled tuberkuloznega vnetja možganske opne. V oskrbovanji ostalo jih je 19. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom preteklega meseca 2537.

(„Božičnico“) priredi „Ljudska knjižnica v Šmihelu“ na dan sv. Štefana zvečer krog pol 8. ure v prostorih gosp. Vindišarja v Kandiji. Vspored: Božično drevesce, petje in srečolov za dobitke. — K obilni udeležbi vabi odbor „Ljudske knjižnice v Šmihelu.“ — Vstopnina za osebo 30 h, za družino 50 h. Odbor.

(„Ljudska knjižnica“) napravila je Miklavžev večer pri g. A. Pintar v Kandiji. Sv. Miklavž je prinesel pridnim veliko darov, za poredne pa tudi ni pozabil šibe. Bilo je precej obiskano; ter tudi po Miklavževem odhodu ostalo je precej živahno; kajti člani so s pomočjo rokodelskih pomočnikov res krasno zapeli nekaj pesmi. Vršil se je tudi 6. t. m. redni občni zbor pri katerem so bili izvoljeni sledeči gospodje odborniki: Jurij Košir predsed., Fr. Burger podpredsed., Fr. Vidmar knjižničar, Fr. Ciber tajnik, A. Košir blagajnik, J. Šuštaršič in Jož. Košir namest., K. Seifert in L. Cigler preglednika. Članarina je znižana na eno krono za celo leto.

(Narodna čitalnica v Novem mestu) priredi svoj redni občni zbor za leto 1903 v soboto dne 19. dec. t. l. ob polu 8. uri zvečer z naslednjim vspešnim: 1. Poročilo odbora: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika, d) knjižničarja. 2. Slučajnosti. 3. Volitev novega odbora.

(Poštne zadeve.) Zaradi izvanredno pomnoženega tovarnega prometa pred Božičem, priporoča se, da se poštnih pošiljatev ne odlašajo na zadnje dni, ako se hoče, da pravočasno dosepejo kamor so namenjene. Posebno pozornost naj se obrača na to, da so pošiljatve dobro zavite in zavezane. Za male pošiljatve do 3 kilo zadostuje, da so v trdnem papirju zavite, ako vsebina ne trpi vsled pritiska in ne izpušča masčobe ali vlažnosti in niso daleč namenjene. — Večje in težje pošiljatve, potem take, ki se pošiljajo v oddaljene kraje, in slednjič one, v katerih se nahajajo predmeti, ki se lahko razbijejo, ali ki puščajo masčobo ali vlago, morajo biti z ozirom na vsebino, obsežnost, težo in vrednost, vsaj večkrat zavite v močan papir ali močno platno, oziroma morajo biti v košaricah, zabojčkih itd. Pošiljatve brez naznačene vrednosti ali v vrednosti pod 400 K v obče ni treba zapečatiti, če so pa zapor s pomočjo lepila, pečatnih znamk itd. pri potnih torbah, kovččkih in zabojih s pomočjo zaprtih ključavnic, pri sodih z dobrimi obroči, ali pa po nerazdeljivosti zadostno osigurjene. Pošiljatve v vrednosti nad 400 kron pa, kakor tudi vse pošiljatve se zlatom, srebrom, gotovino, vrednostnimi papirji, dragocenostmi ali pristnimi čipkami morajo biti na koncih zavoja tolikokrat in tako zapečatene, da se zavoja brez poškodovanja pečatov ne more odpreti. Skatule za pošiljatve ne smejo biti poškodovane. Divjačina, ki več ne krvavi, sme se pošiljati posamezno, nezavita. Pošiljatve z vsebino, ki se lahko razbije, označiti je na zavoju odločno z znamenjem stekla. Vselej mora biti naslov prav prilepljen; samo s pečatnim voskom pritrjen naslov ne velja, in naj se, kadar na zavoj ni moč dobro prilepiti naslova, na deščico ali kos lepenke napiše ter k zavoju priveže. — Na pošiljatve, kojih vsebina je podvržena vžitninskemu davku, opozarja se še posebno. — Pri takih pošiljativah, ki so name-

njene v mesta, kjer je vžitninski davek upeljan, n. pr. Ljubljano, Gradec, na Dunaj, v Prago itd. priporoča se radi hitrejšega zadačanja, da se na naslovu zavitka kakor tudi na sprejemnici vsebina, in količina (kilo, liter, komad) naznačujeta, na podlagi kojih se vžitnina zaračunava. — Na pošiljativah, ktere morajo biti zapečatene, priporočati je tudi vrtiljake, s katerimi so iste zvezane. Posebno previdno morajo biti zaprte one pošiljatve, ktere so namenjene črez morje (n. pr. v Dalmacijo, Hercegovino itd.), ker se s takimi pošiljativami ne more tako skrbno postopati, kakor z onimi, ki se prevažajo po suhem. — Konečno se še omenja, da v božičnem času poštni uslužbenci ne utegnejo sem in tja izraženi želji strank, da se jim pošiljatve zavijo, ustrezati, radi česar se mora vsaka na pošto prinesena ne po predpisih zavita pošiljatve brezpogojno zavrniti.

(Vabilo) na izvenreden občni zbor slov. posojilnice in hranilnice, ki se bode vršil v Št. Jerneju v nedeljo 20. t. m. ob 3. uri popoldan v občinski hiši. — Vspored: 1.) Prememba pravil. 2.) Rektifikacija lanskega računa. 3.) Slučajnosti. Načelstvo.

(Zavod sv. Nikolaja v Trstu,) ki ima namen neizkušena v Trst došla dekleta obvarovati dušne in telesne pogube, ter jim preskrbeti poštene službe, je imel dne 4. t. m. občni zbor. Kakor posnemamo iz računa, je imel zavod koncem decembra 1902 primanjkljaja K 1222 95. Med darovi čitamo: ustanovnina in podpora županstev K 294, posojilnic K 180 in razni dobrotniki K 1177, skupaj K 1651, kar pač ni v pravem razmerju z važnostjo in koristjo zavoda. Zato priporočamo zavod v vsestransko podpiranje. Drugače pa je posneti iz poročila, da se zavod razvija lepo ter prinaša dobre sadove, za kar gre največja zahvala neutrudljivi rododoljubkinji gospej Mariji Skrinjarjevi. Lansko leto je bilo sprejetih 612 deklet, Kranjc 214, Primork 211, Stajark 107, Korošic 69 in drugih Slovank 21.

(Pozor gg. vinski kupci!) Iz Vidma ob Savi. V naših vinskih goricah, kjer je letos prav izborna vina, dobi se ga še prav mnogo! Ker ni kupcev, so posestniki primorani dati svojo izborna kapljico za jako nizko ceno. Najboljša vina se dobé po 16—20 kr. liter. Prav uljudno se vabijo vinski kupci: Pridite, ne ustrašite se daljave, a še manj vinske cene, ker kapljica je letos izborna. Ako želi kdo poskušnjo, naj se obrne na Rad. Stareta, Videm ob Savi, ki bode drage volje vsacemu postregel.

(Marijin otrok.) Vodilo za ude Marijine družbe. Priredil in založil mašnik cistercijanskega reda v Zatičini. — Ta knjižica je izšla tiskarsko lepo opremljena in lično vezana pri J. Krajec nasl. v Novem mestu in se dobiva v usnje vezana z rudečo obrezo 1 60 K, z zlato obrezo 1 80 K; po pošti 10 vinarjev več. — Prvi del obsega poduk o postanku, namenu, koristih, sestavi Mar. družb in glavna pravila. To je „pravilnik“ bi rekli. Drugi del (razne molitve) ima najprvo družbam lastne molitve in slovesnosti („obrednik“) ter druge splošne molitve. Pridejanih je nekaj pesmij. — Knjižica je bila najprvo namenjena samo udom Marijine družbe v Zatičini, a gospod, ki jo je prirejal, jo je priredil potem splošno za vse družbe. Ta nova knjižica se v marsičem razlikuje od onih, seve, ne v bistvenih stvareh. Tako dosedanja običajna „Vodila“ pri obredu slovesnega vsprejema nimajo veroizpovedanja, to novo „Vodilo“ ima nicejsko veroizpovedanje s sklepnim stavkom tridentinske veroizpovedi in prisego na evangelij. In tako družega več. Voditelji Marijinih družb bodo morebiti radi segli po njej, ker je pregledno sestavljena in pregledno tiskana in obredniku glavne rimske kongregacije najbližja in najbolj podobna; a zmešnjave bodo, če udje prestopajo sem ali tja. Sicer je pa knjižica jako lepo in pristrčno pisana ter lahko umljiva in zato vredna vsega priporočila.

(Gospejno društvo) je izdalo prvo letno poročilo, iz katerega posnamemo, da je imelo začetkom leta 69 članov, koncem leta 79. Podpora v živilih i. t. d. je dobivalo 60 revežev. Prejemki so znašali 1272 31 K, izdatki 1171 41 K, ostalo je za prihodnje leto 100 90 K. Društvu, katero v našem mestu tako blagodejno deluje, želimo obilo božjega blagoslova ter mnogo dobrotnikov, ker je tudi revežev precej.

(Krištof Šmida XIII. snopič) bode izšel v nekaj dnevih v knjigarni J. Krajec nasl. v Novem mestu. Poslovenil

Fr. Salezij. Vsebina mu je Sveti večer, torej jako primerno darilo otrokom za božič. Cena broš. snopiču 60 vin., trdo vezanemu 80 vin., po pošti 10 vin. več.

(Ukaz trgovinskega ministrstva) po dogovoru z ministrstvi notranjih zadev, financ in poljedelstva z dné 18. julija 1903. zastran ponovitve mérosodstva (cementiranja) vinskih sodov. Z ozirom na člen XII. ureditve v meri in vagi z dné 23. julija 1871, drž. zak. št. 16 ex 1872, se v dopolnitev ministrskega ukaza z dné 28. marca 1881, drž. zak. št. 30, ukazuje tako-le: § 1. Pri vseh po navedenem členu XII. ureditve o meri in vagi merosodstvu (cementiranju) obveznih vinskih sodih se ima merosodstvo (cementiranje) ponoviti pred pretekom treh let. § 2. Preračuni se dōba za ponovitev merosodstva iz razvidne letne številke merosodne potrditve. Pri sodih s potrdilnim znamenjem z letnico 1901, 1902 in 1903 se preračuni termin za ponovitev, kakor da bi se bili ti sodi merosodili (cementirali) v mesecu grudnu dotičnega leta. — § 3. Določbe § 4. odstavka 2. navedenega min. ukaza, vsled katerega ima ponoviti merosodstvo pri vinskih sodih po vsakem popraviljanju, pri katerem se spremeni njih vsebina, se s tem sedanjim ukazom ne dotika. Istotako obstojé nespremenjene določbe min. ukaza z dne 8. novembra 1899, drž. zak. št. 228, zaradi izvršitve merosodstva izven merosodnega lokala in s tem v tem slučaju nastopajočega znižanja merosodne pristojbine za 25 odstotkov. Za ponovitev merosodstva vinskih sodov (primeri § 1. in 3. odstavka 1, sedanjega ukaza) se ima plačati vsa po min. ukazu z dné 1. maja 1876, drž. zak. št. 67, določena pristojbina. Za ponovitev merosodstva se porabi tisti letni in mesečni pečat, kateri soglašá službenemu terminu. § 5. Ta ukaz stopi s 1. januarjem 1904 v veljavo.

(Društvo sv. Jeronima) v Zagrebu je razposlalo kot svoj književni dar za l. 1904. te-le knjige: 1. Nasleduj Hrista. 2. Danica (koledar). 3. Pivničarstvo (kletarstvo). 4. Prirodni Zemljopis. 5. Prevod iz češkega (Kosmak). — Društvo ima isti namen med Hrvati kakor med nami družba sv. Mohora. Koncem leta je imelo 15.878 članov in se prav hitro širi med brati Hrvati. Med nami Slovenci je malo znano to društvo. V Ljubljani ima 26 udov, drugod po Slovenskem kakih 10. Knjige so prav porabne, posebno ugaja prevod „Hoje za Kristusom“ radi izvanredno lepega jezika. Udje se delé v štiri vrste: ustanovitelji, ki plačajo enkrat za vselej 100 K, udje I. reda plačajo en pot 40 K, II. reda 20 K, III. reda 10 K. Člani III. reda dobé od vsake knjige po en iztis.

(„Jež“), humorističen list, ima trdo življenje, bolj kakor so si mislili njegovi nasprotniki. Pričel je drugi letnik, v katerem bo zbijal bolj ali manj dobre šale, zbadal prav po ježevo na vse strani, pa včasih tudi kako dobro pogodil. Velja za celo leto 6 K.

(Opatijski almanah) za leto 1904 je ravnokar izšel v nemškem jeziku. Sestavil ga je vodja tiskarne g. Fr. Tavčar, založila knjigovoznica Vahtar, oba Slovenca. Almanah ima poleg številnih reklam, koledarja, raznih naslovov uradov, podjetij, obrtov itd., krajevna poročila, slike okrajnega glavarja Manussija, župana dr. Stangerja in dekana Zemljiča. Cena 1 K 50 v.

(Stenski koledar za leto 1904. z običajnimi opombami o kolekovini in poštnih predpisih je izdal trgovec Jernej Bahovec v Ljubljani. Cena 40 v, po pošti 50 v.

(„Beračeve skrivnosti“ — „Grofica beračica“ — „Ciganska sirota“) in druge prismodarije s slikami prodajajo tudi našim ljudem za drag denar, ki jih slastno prebirajo. Zvezki s 24 stranmi stanejo po 20 do 30 v, in teh zvezkov ni ne konca ne kraja. Tako pride taka knjiga strašno draga, dasi ni vredna niti pol krajcarja. S skrajno drznostjo izmišljeni dogodki, neverjetni dogodljaji, in vse to tako drago. Take „knjige“ niso podučne ter ne dajejo čitatelju nikakega razvedrila in zabave, zato stran ž njimi! Pokažite dotičnikom vrata! Kupujte druge knjige, ki imajo res kaj dobrega v sebi, ne pa take iz nemščine slabo prevedene prismodarije s strašanskim dogodki! Škoda za vsak vinar, ki se ga vrže na take smeti! To je duševni strup!

(Današnji list) obsega deset strani.

Razne stvari.

* (Slovenci, učite se od ženske zahtevati svojih pravic!) — Posestnica T. dobi iz Rožeka nemški opomin, naj plača še nekaj dolžnega davka. V davkarji z vso odločnostjo zahteva, naj ji razložijo po slovensko kaj naj plača. Nobeden uradnikov ne zna slovensko! Plačajte, ji velijo, sevé v nemškem jeziku; saj poznate številke. Jaz hočem vedeti kaj naj plačam, se odreže srčna ženska; jaz zahtevam, da mi v slovenskem jeziku poveste, kaj mi je plačati. Pa saj vi znate tudi nemško, reče davkarski uradnik. To vas prav nič ne briga, in če bi tudi laško znala; jaz hočem slovensko slišati, kaj naj plačam. Jaz ne bodem šla v Nemce učiti se nemščine; naj se tisti učé slovenskega jezika, ki hočejo tu med nami Slovenci služiti! — Nič ni pomagalo: žena je ostala pri svoji pravični zahtevi in iz druge pisarne so morali poklicati tolmača, ki je ženi povedal, kaj je dolžna plačati. Žena poravnala svoj dolg in reče: če še enkrat dobim nemški opomin ga bodem privezala kravi na rog; naj pa se krava dogovori v nemškem jeziku ter plača dolg! Slovenci, bodimo vsi tako odločni in zahtevajmo vsi tako srčno svoje pravice, in kmalu se ne bodejo več upali z nami pometati. „Mir.“

* (Izpred sodišča.) — 1. „Vi ste Savo ribali!“ Kmet je bil poklican pred sodnika, ki ga osorno ogovori: „Vi ste toženi, da ste Savo ribali.“ Kmet debelo pogleda in ne ve ali je sam norec, ali se je sodniku zmešalo. „Vi ste Savo ribali!“ se zadere sodnik še enkrat. Po dolgem pričkanju sta vendar dognala, da je kmet v Savi ribe lovil, pa ga je nekdo tožil ker ni imel ribišva. — 2. „Napravite trg!“ Pred sodno dvorano je bilo natlačeno ljudstva. Pride nemškutarski uradnik in se zadere: „Napravite trg!“ Vse ga debelo gleda in se mu smeje. On pa se grozi, da jih bo dal zapreti. Hotel je reči: Napravite prostor! pa mislil je na nemško: Machen's Platz — in nekje v slovnici je našel, da Platz v slovenskem pomeni tudi trg — in zrezal se je s svojo slovenščino. 3. „Vi ste bili z žandarjem debeli.“ K sodnji je bila poklicana poštena županja. Sodnik jo ostro prime rekoč: „Vi ste bili z žandarjem debeli!“ Županja se prestraši in vsa obledi. „Kaj pravite, g. sodnik, tega pač ne! Kaj, če bi to slišal moj mož!“ Sodnik še enkrat ponovi: „Vi ste bili z žandarjem debeli!“ Žena se začne jokati in rotiti. In kaj je bilo? Enkrat je bila slabe volje in je žandarja nekaj okregala, on pa jo je zatožil po nemško, da je bila z njim — grob — robata. Sodnik je šel gledat v slovar, kaj se pravi po slovensko „grob“ in je našel, da pomeni tudi „debel“, slišal je celo, da pravijo ljudje po nemško „grobe Leinwand“ debelo platno, torej je tudi županja bila z žandarjem debela. — 4. „Žrebca bomo vlekli.“ V neki občini so imeli volitev, katero je vodil nemškutarski komisar. Ker so se pa pri glasovanju glasovi razcepili, je modri komisar rekel: „Štime so se razspricale, bomo žrebca vlekli.“ Mislil je na nemško „Los ziehen“ — žrebat, srečkati; nekje v slovarju je enkrat našel, da „Los“ pomeni v slovenskem žreb, in tako je iz žreba napravil žrebca. — Vsakdo bo mislil, da so to neslani dovtipi, a so zgolj resnični slučaji izpred štajerskih sodišč, katere navaja „Slov. Gospodar“ v št. 10. z dne 10. t. m. Tako se nam Slovincem deli pravica na podlagi postavno zagotovljene enakopravnosti od uradnikov, nevesčih našega jezika, ko je dosti Slovencev uradnikov.

* (Ako slepec zopet vidi!) Ta trenutek, ko slepec zopet spregleda, tako pripoveduje imeniten francoski očesni profesor, je zelo ganljiv. Slepci, ki so šele pozneje svoj vid izgubili, so po operaciji do solz ginjeni in njihova edina skrb je, da bi zopet ne oslepeli. Redki so slučaji ozdravljenja rojenih slepcev. Taisti profesor pripoveduje o samo 5. ali 6. takih slučajih. Pri takih slepcih se mora ravnati jako previdno, ker je njih oko zelo občutljivo ter se morajo še vrhu tega oči prevezati. Vendar pride trenutek, ko pade preveza ter spregledajo. Takrat je ozdraveli strašno razburjen, strah in nezrečeno začudenje ga obvladata, ker ne more zapopasti svoje okolice. Ne upa se ganiti, ker ne zna razločevati telesa okoli sebe, ker še v svojem življenju ni videl kaj takega ter ni imel pojma o veličastnosti sveta. Ko se je nekoliko pomiril, postane vesel kakor otrok. Šele tedaj verjame na to, kar vidi, ko vzame vsako stvar v roko. Neka 16letna deklica ni spoznala nikogar, ko so ji sneli obvezo. Bila je kakor pijana veselja ter je

tipala obleko svojih sorodnikov, ki so stali okoli nje in katere je občudovala kakor kaj čeznaravnega. Slednjc je zaklicala: „Mama, mama, reci vsaj besedo, da bom slušala tvoj glas in te spoznala!“ Veselja jokajoč ji je odgovorila mati: „Moje dete, drago moje dete, jaz sem!“ Deklica jo je gledala, ne da bi mogla besedico spregovoriti, stopila korak naprej, razprostrla roki ter padla onežvečena v naročje svoje matere. — Imenovani zdravnik še pristavlja, da je s tem prizorom zdravnik najbolj poplačan za ves trud in delo.

Slavno občinstvo!

Pred leti sem prevzel vodstvo dijaške kuhinje. Kakor je znano. Trudil sem se z pomočjo božjo z dovolj dobrim uspehom. Leto za letom se je prehranjalo okoli 60 mladeničev in še kak krajcar se je mogel v hranilnico dati.

Drugače pa je bilo zadnje in je sedanje šolsko leto. Lani je zmanjkalo skupaj do 600 kron, letos sem dodal iz prihranjenega dosedaj vže 150 kron od kojih imam še 8 kron, a plačati 15 t. m. nad 200 kron Treba je zopet vzeti iz hranilnice od prihranjenega, ki se je s takim trudom tjakaj znošilo. — Še par let tako, pa sem brez krajcarja — kaj pa potem.

Pa kje je vzrok, da gre slabše? Pri dijakih ne, kajti ti so sploh dobro izvrševali. Vzrok je: nekateri podporniki so izostali, drugi darove zmanjšali; nekateri so odšli, pa ne dobili enacij naslednikov, drugi so umrli — lačna usta pa so ostala!

Treba je pomoči — ker bi sicer moral s krvavečim srcem precejšno število odpustiti, kar bi ne bilo niti Novem mestu niti gimnaziji v korist. Prosim, lepo prosim, naj se vendar oglašé novi dobrotniki, naj stari, kateri morejo, povečajo svoje darove! Bog bo plačnik.

V ta namen se bom na nekatere gospode pismeno obrnil s prošnjo naj blagovolé kako podpreti dijaško kuhinjo z mesečnimi ali kakoršnimi koli darovi. Res je, dobro vem, da je dandanes narodni in dobrodelni davek jako velik, ali pri prav dobri volji bi se vže dalo na mesec odtrgati tu in tam še kaka desetica, ki bi kaj prav prišla za uboge študente! Le poskusite!

Prav srčno pa prosim, naj vendar nihče ne gleda na oskrbnika kuhinje, češ, klerikalec je. To je sicer res, in celo drugačen biti ne more, za jed pa skrbi le revnim dijakom, dasi bodo najbrž mnogi izmed podpiranih v bodočem življenju liberalci. Vsaj tukaj — pri študujočih trpinih — naj neha strankarstvo!

Obračam se s svojo prošnjo slednjič — opiraje se na dosedanje ljubo izkušnjo — na mladino ljubeča srca po dolenskih mestih in trgih. Naj se potrudijo, da vzamejo v roko nabiralno polo za podporo dijaški kuhinji — prepričan sem, da delo ne bo prav nikjer zastoj. Dobilo se bo v vsacem kraju več ali manj kronic, koje bo sitni Marinko prav hvaležno sprejel in najbolje obrnil.

Ne pozabite novomeške dijaške kuhinje dolenske hranilnice in posejilnice!

Dr. Josip Marinko, voditelj dijaške kuhinje.

Naznanila mestnega magistrata.

Seja občinskega odbora v Rudolfovem) z dne 11. dec. 1903. Navzoči: župan gosp. pl. Sladovič, svetovalec: gosp. Rosman; odborniki: gg. Bruner, Ferlič J., Gandini, Golia, Gustin, Hočevnar, Kopač, Mogolič, Mramor, dr. Poznik, Skale, Vidic; zapisnikar tajnik Stukelj. — Gospod župan konstatuje sklepčnost odbora, otvori sejo, imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje g. dr. Poznika in g. Skaleta ter preide k dnevnemu redu. — 1.) Čitanje zadnjega zapisnika z dne 13. novembra 1903, št. 2099. Zapisnik se prečita ter odobri. — 2.) Poročilo županstva v oddaji mestnih voženj za l. 1904. Po poročilu g. župana se oddajo vožnje, in sicer: šuto za cesto g. Janezu Ferliču; pesek za ulice, zidarski pesek in pesek za cement g. Jos. Mogoliču, in „loco-vožnje g. Alojziju Brudarju. Drazbeni zapisnik se soglasno potrdi. — 3.) Poročilo županstva o prošnji g. Kati Oblak radi petroleja za razsvetljavo mesta. Ta prošnja se odloži od današnjega dnevnega reda. — 4.) Poročilo županstva o dopisu zavoda sv. Nikolaja v Trstu za podporo. G. župan prebere prošnjo ter povdarja korist tega zavoda za revno žensko mladino ter predlaga, da bi se naklonila podpora. Sklene se soglasno, da se temu zavodu podeli podpora v znesku 20 K. — 5.) Poročilo ubožnega odseka o razdelitvi 20 cesar-Franc Josipovih jubilejskih ustanov. Ubožni odsek predlaga, da se cesar-Franc Josipova jubilejska ustanova podeli sledečim revežem: Avčin Franc, Bevič Jera, Colnar Martin, Fischer Janez, Godina Franc, Hočevnar Amalija, Jazbec Janez, Jazbec Lucija, Ilovcar Johana, Kastelic Marija, Kobe Jožefa, Kobetič Marija, Pitako Janez, Potočnik Jakob, Radež Marija, Radež Markus, Rus Franc, Skul Ana, Zajc Marija, Žagar Marija. Predlog se soglasno sprejme. 6.) Poročilo ubožnega odseka o prošnjah za podpore. Prošnja Johane Weiser

se odkloni. Johani Gričar se dosedanja podpora 6 K še nadalje pusti. Mariji Fischer se poviša mesečna podpora od 2 K na 4 K. — 7.) Poročilo županstva glede pobiranja vodarine. Gospod župan povdarja, da je občina s 1. oktobrom 1903 prevzela oskrbovanje vodovoda ter predlaga, da mestni odbor sklene, da se ima s 1. januarjem 1904 pobirati vodarina, in sicer 5%, kakor je svoj čas vže mestni odbor soglasno sklenil. Istotako dá določila o dobivanji vode iz vodovoda mestne občine Rudolfovo, katera je mestni odbor soglasno sprejel, stopijo s 1. januarjem 1904 v veljavo. Po daljši debati se ta predlog soglasno sprejme. — Ker je letos zadnja seja, želi g. župan vsem navzočim gg. odbornikom vesele božične praznike in srečno novo leto 1904, ter sejo zaključiti.

Vabilo. Za nastopajoče novo leto vabljen je občinstvo sploh, naj se uljudno odkupi po znanih rešitvenih kartah za novoletna in godovna voščila. To je splošna stara navada v mestih. Doneski se porabijo v korist tukajšnjih revežev. — Vsem darovateljem se izjavi v imenu revežev iskrena zahvala, ter se bodo imena istih naznanila. — Cena vsaki karti je 70 h. Velikodušnost in milosrčenost p. n. dobrotnikov s tem ni omejena. Dobivajo se karte v mestnem uradu.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Gospod J. Jakše, posestnik in gostilničar, dve vreči krompirja in vrečo repe; oskrbnistvo ruprčvrške graščine 14 metrov drv; Iz Praproč krompirja, fižola in nekaj zelja; dobrotniki iz Novega mesta in Kandije za december 38 K; prof. Evg. Jare 10 K.

Dr. Jos. Marinko.

Umrli so:

30. novembra: Mlakar Janez, samski bivši hlapec, 59 let, naduha-srčna kap, št. 134.

8. decembra: Jozefa Kos, omožena osebenka, 62 let, naduha, št. 132.

Loterijske številke.

GRADEC,	5. decembra	3	36	87	77	20
TRST,	12. decembra	70	50	3	54	73.

Prošnja.

Podpisana vljudno prosi častito občinstvo, naj bi blagovolilo sedaj meni nakloniti, kar bi sicer podelilo mojemu ranjkemu možu ob novoletni priliki. Za tako dobroto in ljubav bodem srčno hvaležna v svojem in v imenu svojih malih otročičev, ki so na tako žalostni način izgubili svojega dragega očeta.

Spoštovanjem se pripotočam

J. Kramarič,
vdova pismonoše.

(300—1)

Preklic.

Podpisana preklicujem s tem žalive besede, katere sem rabila meseca novembra 1903 o svojem možu, Janezu Povhu iz Dolenje vasi št. 8 ter obžalujem, da sem ga ž njimi neopravičeno žalila.

Lucija Povh
Dol. Krteljevo.

(304)

Služba vinščaka

je popolniti z 1. februarjem 1904 na deželni kmetiški šoli na Grmu pri Novem mestu.

Plača znaša 60 kron na mesec. Stanovanje v Zidanici v Cerovcih pri Smoleni vasi je prosto, prosta je tudi kurjava, v kolikor v obedveh vinogradih v Cerovcih in na Trškigori nerabljivega lesa odpade. S to službo spojen je tudi deputat jedne krave z prosto krmo in nasteljo, ter deputat njive v namen reje dveh preščev.

Vinščak mora biti oženjen, ali mora kuhanja zmožno sorodnico pri sebi imeti. On mora novo vinogradništvo popolnoma razumeti, ter slovenskega jezika i v pisavi popolnoma zmožen biti.

Prošnje, opremljene s spričali sprejema podpisano vodstvo do 15. januarja 1904.

Vodstvo kranjske kmet. šole na Grmu pri Novem mestu,
dné 12. decembra 1903. 295—1)

Učenca, kateri ima veselje do kovaškega obrta, vsprejme Franc Petrič, kovaški mojster, Muhaber pri Novem mestu. (302—1)

Razglas.

Mestni odbor je v svoji seji dné 11. decembra 1903 sklenil, da se v Novem mestu ima s 1. januarjem 1904 pobirati 5% vodarina in sicer od najemnine, kakor tudi od učenjenih prostorov, kateri so v lastni rabi posestnika bodisi za stanovanja, obrt, ali pa komu drugemu brezplačno v porabo prepuščeni.

Vodarina se bode vsako četrletje posebej pobirala.

S 1. januarjem 1904 stopijo v veljavo tudi določila o dobivanji vode iz vodovoda mestne občine Rudolfovo, katera določila so potrjena v seji mestnega odbora z dné 2. oktobra 1903, ter so bila tudi svoječasnó objavljena.

Mestno županstvo Rudolfovo,
dné 12. decembra 1903.

Župan:

S. pl. Sladovič l. r.

(299—1)

Tri stanovanja

se takoj oddajo, vsako obstoji z dveh sob, kuhinje in kleti. Kaj več se izve pri lastniku Anton Šaliju v Rudolfovem, kolodvorsko predmestje št. 245. (301—1)

Stanovanje

se odda v najem, obstoječe s treh, oziroma štirih sob, kuhinje in jedilne shrambe. — Natančneje se izve v Drgančevi hiši v Kandiji. (259—4)

Hiša

obstoječa iz treh sob, hleva, vrta, kleti in njive okrog 50 arov se dá takoj v najem po pokojni Doroteji Hartelj v Kandiji. — V najem dá g. Flor. Kalinger, kurator na Drski, pošta Rudolfovo. (297)

Učenca za mizarstvo

sprejme z novim letom v poduk

Matko Malovič,

mizar v Novem mestu.

(298—1)

Imam naprodaj

300 hektolitrov

črnega in belega vina lastnega pridelka, nekaj rakijske in istrijskega rudečega brinja in namiznega olja. Vse solidno postavljeno na državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujmann,

trgovec in posestnik Dignano, Istra.

(258—4)

Še ni bilo tukaj!

Podpisani priporoča po najnižji ceni Braunschweiger-salami 1 kilo po 1 kroni 10 vinarjev; frankfurterice 1 par 20 vinarjev, 15 parov 2 kroni; kranjske klobase 1 komad 10 vinarjev, 30 komadov 2 kroni; nadalje priporoča vsakovrstne druge klobase in suho meso ter razpošilja od 5 kil naprej.

Velespoštovanjem

Anton Pfeiffer,

prekajevalec v Rudolfovem.

(291)

== Solidna in dobra postrežba! ==

V hiši št. 175 v Rudolfovem je

mesečna soba

s separatnim vhodom z vso opravo za samca oddati. — Več pove Makso Brunner ravno tam. (303—1)

Proda se po ceni:

kočija z dvema sedežema;
lepe, elegantne sani in ena munga.

Natančneje se poizve pri gosp. Valentinu Uršiču, trgovcu v Kostanjevici. (294)

Mizarskega pomočnika in učenca

sprejme Jos. Judnič, mizarski mojster v Stranski vasi pri Semiču. (296—1)

Za oddati

= dvoje stanovanj =

eno z dvema sobama, kuhinjo in kletjo takoj, eno pa s 1. marcem, obstoječe iz treh sob, kuhinje, shrambe in kleti. — Natančneje pri g. Janezu Košaku v Novem mestu. (292—1)

Zdravje je največje bogastvo.

Ustanovljeno l. 1360.

Kaplje sv. Marka.

Ustanovljeno l. 1360.

Te glasovite in nedosegljive "kapljice sv. Marka" se uporabljajo za zunanjo in notranjo uporabo. Osobito odstraňuje trganje in kolčenje po kosteh, nogah in rokah, ter izleči vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, urejajo izmetke, manjkati v nobeni meštanski in kmetijski hiši.

Dobiva se samo: "Mestna lekarna, Zagreb". — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg, št. 50, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj, kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franko Poštavišeno na vsako pošto:

Na razpolago imam na tisoče priznanih pisem, katerih mi ni mogoče radi po manjkajo prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali "kapljice sv. Marka" z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčić, učitelj; Stjepan Barić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kisić, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd. (281—2)

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg, št. 50., poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno l. 1360.

Zdravje je največje bogastvo.

Slamoreznice,

gepeljne v najnovejših sistemih ter drugo gospodarsko, mizarsko, ključavničarsko, kovaško in čevljarstvo orodje najboljše kakovosti in po prav vredni ceni, kakor tudi vsakovrstne puške, samokrese, (revolverje) in druga streliva, patrone za puške in revolverje, kapseljne itd., nadalje svedre za kamne vrtat, vse velikosti macol, smodnik za razstreljavat kamnov, žage pod jamstvom (poprečne in mlinke), vse to ima v največji zalogi

(289—2)

ADOLF GUSTIN

trgovina z železnino in špecerijo in prodaja c. kr. smodnika v Rudolfovem.

Dobro ohranjena cela

špecerijska oprava

se prodaja radi selitve pod prav ugodno ceno takoj.

Kjé, pove upravništvo „Dolenjskih novic.“ (286—2)

Vizitke

najlepše in moderne izdeluje tiskarna ● ●

● ● ● J. Krajec nasl.
● ● ● v Rudolfovem.

Hiša

je zaradi preselitve pod prav ugodnimi pogoji naprodaj v Črnomlju na glavnem trgu na vogalu zraven pošte, pripravna za vsako trgovino. Tik hiše se bode delala nova državna cesta in nov železen most. — Vse natančneje pové

(274—3)

Davorin Frančič,
klobučar v Novem mestu.

Na prodaj

je obširno posestvo v Brunivasi št. 2 pri Mokronogu, osboječe iz gospodarskih poslopij, njiv, travnikov, vinograda in gozdov, v katerih je do 1400 smrek različne velikosti. Več se izve pri lastniku g. župniku v Sempetru pri Novem mestu. (278—3)

Za božični čas!

V prodajalni J. Krajec nasl. v Rudolfovem

dobivajo se vsakovrstna

darila za božič in novo leto,

različne božične in novoletne razglednice. — Nadalje tudi: lepi molitveniki, knjižice s povestmi in zgodbami, trinajst zvezkov Kristof Šmida; krasni zborniki za razglednice in fotografije, pisalne podloge, lepi tintniki za pisalne mize ter drugi namizni okrasiki; moderne kasete pismenega papirja itd. V veliki izbi so različni božični prti, barveni in svilnati papir, podobice za jaslice in tudi jako mične že narejene jaslice. Za prekupovalce posebno znižana cena. — Pri nas se vedno dobivajo svetinjice, travkovi ter vodila za Marijine družbe, podobice, rožniverci itd. Pri tej priliki usojamo se opozoriti na svojo popolno in najbolje urejeno zalogo različnega papirja, pisarniškega, pisemskega, konceptnega, dokumentnega, risarskega ter vsakovrstnega ovojnega papirja.

(283—2)

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

(163-10)

Dobiva se povsod!

Trgovina

(279-3)

Alfonz Oblak-a Novomesto

priporoča svojo veliko zalogo

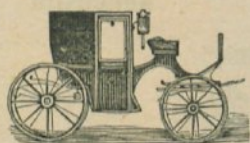
okraskov in daril za božično drevo

kakor finih čokoladnih, fondantnih in drugih bonbonov, fig, rožičev, pomeranč, okraskov za božično drevo, šolskih potrebščin in lepih punčk.

Na razpolago so tudi raznovrstni likerji, šampanjec, cognac, fini Jamaica rum in čaj, in sploh velika zaloga specerijskega in galanterijskega blaga.

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanjam prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu, da sem se s svojo novo

kolarnico

preselil od novega mosta v Kandiji v svojo lastno hišo ob novi cesti nasproti Košičkovi žagi. Za nadaljna mnogobrojna naročila v napravo vsakovrstnih kočij in drugih vozov po najnovejših sistemih, se najtoplejše priporoča spoštovanjem

Anton Sedlar

kolarski mojster v Kandiji.

(288-2)

Pošteno dekle,

ktero ima veselje do trgovine ter zna slovensko in nemško pisati in računati se sprejme v prodajalno z manufakturnim blagom.

Kje pove upravništvo tega lista.

(293-1)

Vljudna prošnja:

Prikupovanjune zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Mično in ceno!

Novosti nürnberskega blaga (igrače),

najbolj mične pupe v največji izberi,

nadalje vsakovrstna novošegna

darila za božič in novo leto za male in velike

najnovejši okraske za božično drevo, ješlice in podobe, veliko izbiri novoletnih, božičnih in umetnih razglednic, vse beletristične in poučne časopise, modne žurnale, muzikalije in knjige prodaja po izvornih cenah v občo zadovoljnost

Friderik Tandler,

trgovina knjig, igrač in galanterijskega blaga v Rudolfovem.

(282-2)

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Denarni promet v l. 1902:
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: KONGRESNI TRG št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik
od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan
ter jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ 0

brez kakega odbitka, tako, da sprejme
vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih
4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v letu 1902: 32,596.882 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. —

Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

(136—12)

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, velepos. v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. — Ivan Kregar, načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos“. — Karol Pollak, tovarnar in pos. v Ljubljani. — Gregor Slibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Za
v Avstriji

koncesijo
vano

francosko prekmorsko družbo

„Compagnie generale Transatlantique“

Edina direktna in najkrajša črta
poštних brzoparnikov, ki prevažajo zanesljivo,
brez prelaganja, samo 6 dni

iz Havra v Newyork.

Iz Ljubljane se odpotuje vsak ponedeljek.

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna
potovanja in prireditve romarskih vlakov,
daje pojasnila in veljavne vozne liste

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6

blizu znane gostilne „pri Figabirtu“. (300—27)

POZOR!

Ženske lase zmešane in rezane
kupujem na malo in veliko. Plačam
od zdaj mnogo višjo ceno. — S tem
opozarjam nabiralce las na moj naslov. — Ivan Svetec, brivec,
Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše), (272—3)

Največje
najstarejše
parobrodno
društvo
na
svetu.

Hamburg-Amerika Linie

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih
direktna, najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki
iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:
Fr. Seunig v Ljubljani
Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali ščranga.

Njega
parobrodje
obsega
280
velikanskih
parnikov.

